

PERSPEKTİF

Dünya Nereye?

sf 3

ABD hala emperyalist hiyerarşinin tepesinde; küresel askeri ve politik hegemonyanın başat sahibi. Ama ekonomik olarak bu gücü destekleme kapasitesi Çin karşısında geriliyor. Ve bu gerileme sürdükçe emperyalizm ağa babası olarak konumu da sarsılacak. Obama döneminden beri ABD, Çin'i çevreleyerek gelişimini engellemeyi hedefliyor. Trump döneminde de bu strateji devam ediyor sadece uygulama yöntemi değişiyor.

Güneş Gümüş
SEP Genel Başkanı

GunesGumus_SEP

SEP

BİZE ULAŞIN:

SEP.org.tr 0538 669 1917

f t i SEPmedya SEptv

sosyalist

İşçi Emekçi İktidarı ve Uluslararası Sosyalizm İçin

sosyalistgundem.com

Sayı: 72, Fiyat: 10TL, 20 Şubat 2025

Cihatçı Çeteler, Savaş, Katliam, Yoksulluk Tek Çözüm:

SOSYALİST ORTA DOĞU

PARTİLİ OL!

ABONE OL!

f sosyalistgundem t sosyalist_gundem

Ankara:
Sosyalist Emekçiler Partisi:
Meşrutiyet Mh. Karanfil Sk.
Zafir İşhanı No: 4/48 Çankaya

Spartaküs Kültür ve Sanat
Meşrutiyet Mh. Konur Sk. 11/4
Çankaya

İstanbul:
Rasimpaşa Mh. Halitağa Cd. No 34
Uzunal İşhanı Kat:1 Kadıköy

İzmir:
Yüzbaşı Şerafettin Bey Sk. No: 6 Ece
Apt. Kat: 2 Daire: 2 Alsancak

Urfa:
Bamyasuyu Mh. Göbeklitepe İş
Merkezi A Blok 64 Haliliye

AKP OTORİTERLEŞMEDE NEDEN SEVİYE ATLADI?

V. U. Arslan

vuarslan_

Türkiye'deki düzenin Rusya ya da İran benzeri bir otoriter rejime dönüşüp dönüşmeyeceği uzun yıllardır tartışlagelmiştir. Geçmişte yaptığımız değerlendirmelerde, Türkiye'nin açık bir diktatörlüğe dönüşmesi önündeki engelleri ifade etmiştik. Bunu da Türkiye'deki toplumsal muhalefet direncinin yanı sıra Türkiye kapitalizminin dünyadaki yeri ve yapısal özellikleri üzerinden açıklamaya çalışmış-tık. Türkiye kapitalist ekonomisi, Rusya ya da İran gibi doğal kaynaklara dayalı bir ekonomi modeline sahip değil. Bu ülkelerde otoriter rejimler, petrol ve doğalgaz gelirleri tarafından finanse ediliyor, oligark burjuvalar bu hazır paranın tadını çıkarıyor. Türkiye ise bu türden bir hazır paraya sahip değil. Türkiye kapitalizmi, uluslararası sermaye akışına bağımlı ve küresel sermaye devrimine entegre olmuş durumda; üretmek, yatırım çekmek, ticaret yapmak, dış finansman bulmak, turist çekmek gibi mecburiyetleri var. Türkiye burjuvasının bu süreçlerdeki esas partnerleri ise başta Avrupa olmak üzere Batı bloğu ülkeleri.

Bu bağlamda AKP iktidarı bir dönem Rusya ile yakınlaşır, Avrupa ve ABD ile didişir görünürken asla Batı emperyalizminin ekseninden ayrılamayacağını belirtmiş-tik. AKP iktidarının otoriterleşme hamlelerinin de bu yüzden bir sınırı olmalıydı. Çünkü Batı emperyalizmi tarihsel meşruiyetini, Rusya-Çin-İran-K.Kore gibi otoriter rejimlere karşı demokrasi ve insan haklarını savunma iddiasına dayandırıyordu. Batılı kapitalist sistemlerin politik ve kültürel hegemonyası açısından "özgürlükler ülkesi" ya da "demokrasinin beşiği" olma iddiaları başat bir konuydu. Bu nedenle Batı'nın ortağı Türkiye'de de bu görüntünün korunmasına özen gösteriliyordu. Dolayısıyla, Erdoğan bu yapıyı kökten ortadan kaldıramazdı. Bunun dışında Türkiye egemen sınıfı yüzyıllardır yüzünü Batı'ya dönmüş, kendi yerini hep Avrupa'da aramıştı. Kırık dökük de olsa işleyen parlamenter bir geleneğe sahipti.

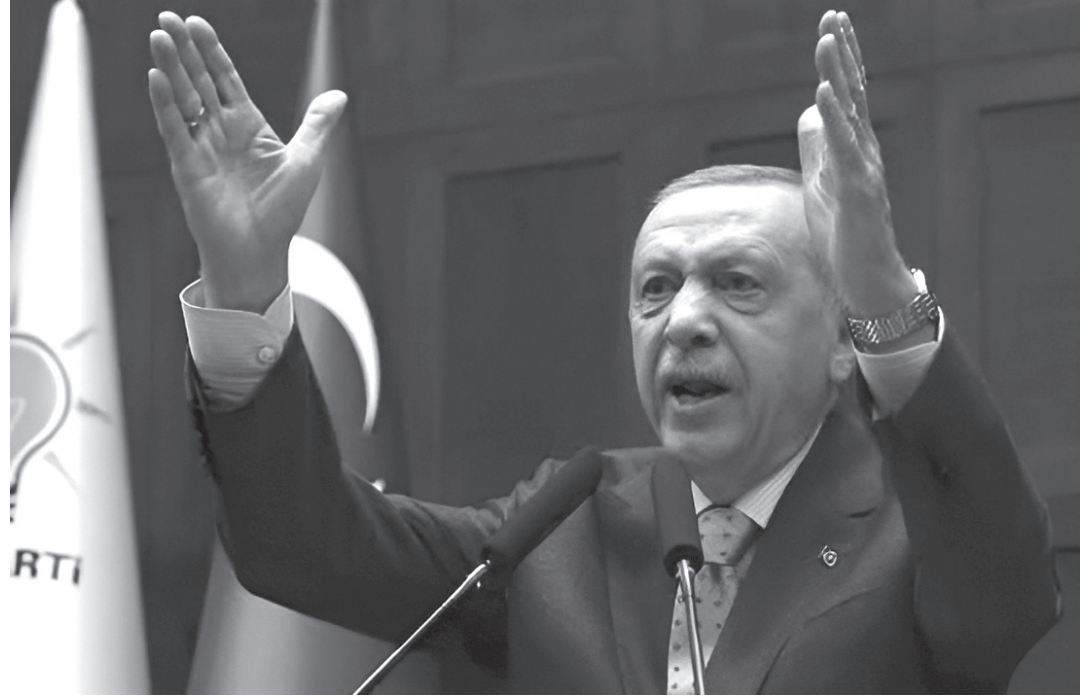
Ancak günümüzde emperyalist dünya sistemi ciddi bir krizden geçiyor. Kapitalist sistem, 2008 finans krizinden bu yana yeni birikim stratejisi oluşturamadı. Düşük kârlılık oranları, sermaye birikim süreçlerini tıkadı. Tekelci sermaye fraksiyonları; ABD emperyalizminin Çin karşısındaki tarihsel gerilemesi, emperyalist merkezlerde artan ekonomik eşitsizlikler ve sistemin krizine karşı, neoliberal düzenin çöküşüne yanıt olarak, otoriter-aşırı sağcı yönelimleri desteklemeye başladı.

Trumpli Dünya

Artık Trump'lı bir dünyadayız. Batı bloğu, demokrasi ve insan hakları söylemini geri plana iterek otoriterleşme sürecine giriyor. Yeni ABD yönetimi, Avrupa'daki aşırı sağ hareketleri destekliyor ve liberal parlamenter sistemler giderek zayıflıyor. Demokrasi üzerinden kurulan meşruiyet mekanizmaları terk ediliyor, devlet aygıtları otoriter sermaye bloklarının çıkarlarına göre yeniden şekilleniyor ve otoriter eğilimler tüm dünyada yükselişte.

Bu küresel dönüşümün Türkiye'deki etkilerini yakın bir şekilde hisseder olduk. AKP'nin demokratik görünmeyi çok da dert etmeyeceği, bu konuda uluslararası baskı görmeyeceği yeni bir iklime girildi. Kapitalist sistemin derinleşen krizi ve emperyalist merkezlerin artan otoriterleşme eğilimleri, AKP iktidarını rahatlatmış durumda. Tarih boyunca devletin eline bakmış ve buradan beslenmiş olan Türkiye'deki büyük burjuvazinin güçlü bir dış destek almadan olup bitene müdahil olması mümkün değil, böyle bir kapasiteleri bulunmuyor. Bu durumda onlar da kırık dökük de olsa var olan demokratik anayasal işleyişin yolsuzluk, kayırmacılık ve keyfiyet lehine ortadan kaldırılmasını izlemek ve yağmadan pay kapmaya çalışmak durumundalar. Sınıfsal varoluşları bunu gerektiriyor.

Bu koşullarda otoriterleşmenin boyut atlama olanağı elde ettiği bir döneme giriyoruz. Dünyanın hegemon gücü ABD egemen sınıfı, ya da azından bunun bir bölümü, liberal denge mekanizmalarından kurtulmak istiyor. İşçi haklarına ve toplumsal özgürlüklere düşman bir eğilim, ABD egemen sınıfını içeride aşırı sağcı

otoriter bir yönelime sokarken uluslararası hukuk kurallarını tanımayan tek yanlı saldırgan bir dış politika bu çizginin bir diğer sonucu oluyor.

AKP Fırsatı Kaçırıyor

Böyle bir uluslararası ortam, AKP-MHP aşırı sağ koalisyonu için toplumsal muhalefete, basın özgürlüğüne ve hatta parlamenter muhalefete saldırmanın fırsatı olarak görülüyor. Bu halde seçimli demokrasi bile AKP tarafından gereksiz bir lüks olarak değerlendiriliyor. Zira AKP iktidarı seçimleri kaybetme baskısından kurtulamıyor. Türkiye'de büyük kentlerin başını çektiği sosyolojik bir kayma yaşanıyor. Yeni kuşakların AKP'ye sırt çevirmesi eğilimi, ekonomik krizin alt sınıfları yoksullaştırması ve burjuva muhalefet CHP'nin içerisinde güçlü figürler çıkarması AKP'nin gelecek kaygısını arttırıyor. Bu noktada maalesef örgütlü işçi hareketinin ve sosyalistlerin AKP'ye muhalefette henüz yeterince etkin bir rol oynayamadığını teslim etmeliyiz.

2024'te yerel seçimlerinde AKP'nin büyük kayıp yaşamasıyla devlet kaynaklarının bir kısmı CHP'nin eline geçti. Bu durumu sineye çekmek AKP için zor. Nihayetinde AKP için seçimli demokratik işleyiş, katlanması zor bir lüks haline geldi. AKP artık sadece sokaktaki muhalefeti ve Kürt ulusal hareketini değil gazetecileri ve CHP'yi bile baskı altına alarak eleştiriyi tamamen sindirmek istiyor. Bu, Türkiye'de otoriterleşmede bir sıçramaya yol açıyor.

Önceden, Batı bloğunun demokrasi ve insan hakları baskısı Türkiye'deki otoriterleşmenin bir sınırını oluşturuyordu. Ancak bugün Batı bloğu, ABD tarafından tek yanlı biçimde devre dışı bırakılıyor, Avrupa zayıflıyor ve Batı dünyası da otoriterleşiyorken AKP'nin eli büyük ölçüde serbest kalmış durumda. Şimdilerde ABD-İsrail cephesinin sertliği yüzünden dış politikada çok daha ürkek davranan AKP iktidarı, içeride bu yeni uluslararası ortamdan güç olarak toplumu korkutma ve sindirme stratejisini derinleştiriyor. Sonuç olarak, Türkiye'de otoriterleşme süreci, uluslararası dengelerden de güç olarak yeni bir evreye girmiş durumda. Türkiye'nin otoriterleşmesi yalnızca iç dinamiklerle değil, küresel siyasal dönüşümlerle de paralel bir şekilde ilerliyor.

Bu durumda sıkı durmak, direnmeyi sürdürmek, dayanışma ağlarını güçlendirmek, her şart altında mücadeleyi sürdürerek geleceği hazırlamaya odaklanmak gerekiyor. Tarih boyunca bir sürü badireyi atlatmış, zorlu sınavları geçmiş toplumsal muhalefetinin bu topraklarda güçlü kökleri var. Direnmek, geleceği kazanmak demektir.

Sosyalist Emekçiler Partisi
Youtube kanalını takip edin.
SEPTV

SEP Genel Başkanı Güneş Gümüş ile
Perspektif videomuz yayında!
"Trump Gazze'yi Ele Geçirebilir mi?"

DÜNYA NEREYE?

Trump'ın ABD Başkanlık koltuğuna oturmasının üstünden üç ay bile geçmeden dünyanın dengeleri şaşı.

Soğuk Savaş döneminden beri devam eden uluslararası kurulu düzen zaten çokça hasar almıştı, Trump ise ondan toptan kurtulma peşinde. Batı Bloku çatırdıyor. Eski dostların arası açılırken yeni ittifaklar gündemde.

Bu hızlı değişimi Trump'ın eseri olarak görenler olabilir. Böyle bir değerlendirme eksik kalacaktır. ABD emperyalizminin krizine bir çözüm üretme gereği olarak Trump'a böyle bir politika izleme imkanı veriliyor. ABD egemen sınıfı bütün olarak Trump'ın arkasında olmasa da egemen sınıf içinde destekçisi az değil.

ABD hala emperyalist hiyerarşinin tepesinde; küresel askeri ve politik hegemonyanın başat sahibi. Ama ekonomik olarak bu gücü destekleme kapasitesi Çin karşısında geriliyor. Ve bu gerileme sürdükçe emper-

yalizm ağa babası olarak konumu da sarsılacak. Obama döneminden beri ABD, Çin'i çevreleyerek gelişimini engellemeyi hedefliyor. Trump döneminde de bu strateji devam ediyor sadece uygulama yöntemi değişiyor.

Çin, 2008 krizinden sonra dünya sanayi üretiminin ve dünya ticaretinin liderliğine yükselmişti. Ancak Çin'in artan üretim kapasitesi uzun yıllar boyunca uluslararası firmaların atölyesi gibi değerlendirilerek önemsenmedi. Oysa ki Çin sadece montaj yapmadığını, üretimdeki ilerleyişini teknolojik gelişmeyle birleştirdiğini gösterdi. Kuantum bilgisayarları, uydu teknolojisi, elektrikli araçlar, yapay zeka gibi birçok alanda öne çıkmış bir Çin var dünyanın karşısında. 2010'larda başlayan Bir Kuşak Bir Yol projesiyle küresel hegemonyasını genişleten Çin artık küresel bir

güç olarak gerekli gördüğünde dış de göstermekten eksik durmuyor. Çin Dışişleri Bakanlığı, Trump'ın Çin'den gelen ürünlere uygulanacak gümrük vergilerinin artışına tepki olarak şöyle bir açıklama yapabiliyor: "ABD'nin istediği savaşa, ister gümrük savaşı olsun, ister ticaret savaşı, isterse başka bir savaş olsun, sonuna kadar savaşımaya hazırız." Elbette bunlar şimdilik sadece söz; Çin de askeri gücü sınırlıyken bir savaşa girme meraklısı olmayacaktır.

ABD yumuşak güçle çok yol alamadığı için elindeki sertleşme kozunu oyuna sürmüş durumda. ABD'nin hegemonya bölgesinde Çin'in ticaretini azaltmak, Dolar'ın rezerv para olarak etkisini korumak, ABD'nin ekonomik gücünü artırmak için zayıf ülkeler üzerinde basınç yaratarak (Grönland'ı satın alma, Ukrayna'nın nadir element madenlerine çökme gibi) kazanç elde etmek için Trump'ın tekinsiz zorbalığına ihtiyaç var. Bu zorbalık Zelenski'nin kameralar önünde azarlanması ve maden anlaşmasını her koşulda kabule hazır edilmesi biçimini alacak kadar ileri gidebiliyor. Trump'ın verdiği korku zayıf ülkelerde ABD ile ters düşmekten çekinme eğilimlerini güçlendiriyor. Ancak bu zorbalıktan sadece düşmanlar değil eski dostlar da payını alıyor. Avrupa ülkeleri şimdiden Trump tarafından bir kenara atılmış durumda. Musk, Polonya Dışişleri Bakanına "sessiz ol küçük adam" diye çıkışıyor. Trump, İngiltere başbakanını "kendi başına Rusya'yı yenebilir misin?" diye sıkıştırıyor. Trump'ın Batı Bloku'na yüz çevirmesi Avrupa'yı kendi başına bir güç olmak ya da iyice etkisizleştirmek üzere zorluyor. Avrupa'nın büyük devletlerinin askeri harcamalarının arttığı bir dönem olacak önümüzdeki süreç.

ABD'nin başındaki Trump kabadayılıkla uluslararası siyasetini sürüklerken dünyada milliyetçiliği, içe kapanmacılığı ve otoriter rejimleri de güçlendiriyor. Ancak işler her zaman planladığı gibi gitmeyebilir. Örneğin Batı Bloku'nun parçalanması ABD'nin uzun dönemli çıkarlarına yaramayabilir ve ABD'nin uluslararası gücünü daha fazla zayıflatırabilir. Ya da ABD'nin gümrük vergilerini artırması halkın yaşam maliyetlerini yükselterek Batı'da toplumsal mücadeleleri tetikleyen bir etki yaratabilir. Gelecek sürprizlere gebe. Türbülansa girmiş dünyada örgütlü olarak egemen sınıfların artan zorbalığına karşı dirayetli durmak ve yükselebilecek toplumsal mücadelelere hazır olmak şart.

Alevi Katliamları Gölgesinde Şam-Rojava Uzlaşısı

10 Mart'ta SDG ile Şam'daki Colani rejimi arasında sekiz maddelik bir anlaşma imzalandı. Anlaşmanın tam da Suriye'nin doğusunda bulunan Lazkiye ve Tartus gibi kentlerde Alevi katliamlarının yaşandığı ve HTŞ yönetiminin hem içeride hem de ABD ile ilişkilerinde zor bir dönemece girdiği bir zamanlamaya denk gelmesi dikkat çekici.

Suriye'de 6-10 Mart arasında Alevi halka yönelik gerçekleştirilen saldırılarda 545'i Lazkiye'de, 262'si Tartus'ta olmak üzere 973 sivil katledildi. Gerçek sayıyı elbette bilemiyoruz. Sosyal medyaya yansıyan görüntüler Alevilerin karşı karşıya kaldığı dehşeti gözler önüne seriyordu. HTŞ yönetimi etnik ve dini azınlıkların yaşam haklarını garanti ettiklerini her fırsatta dile getirse de rövanşist eğilimlerle hareket eden cihatçı güçlerin intikam saldırıları iktidara geldikleri günden bu yana sürüyordu.

Colani yönetimi şimdiye kadar ılımlı mesajlarla Suriye'ye yönelik yaptırımların kaldırılması konusunda uluslararası emperyalist destekçilerine güvence vermeye çalıştı. Ancak Colani'nin, Suriye sahasında dünyanın dört bir yanından toplanmış cihatçı grupların tümünü kendi amaçlarına tabi kılabilmesi mümkün görünmüyor. Nitekim Aleviler yönelik saldırılarda da özellikle Türkiye'nin desteklediği Suriye Milli Ordusu bünyesinde yer alan gruplar öne çıktı. Özellikle Hamza Tümeni ile Ebu Amşa grubunun ismi uluslararası basında katliamların sorumlusu olarak zikrediliyor.

Anlaşmanın zamanlaması manidar dedik; zira Colani özellikle ABD cephesinden de sert eleştirilere maruz kalmaya başlamıştı. ABD Dışişleri Bakanı Mark Rubio, X hesabından yaptığı açıklama ile katliamlardan cihatçıları sorumlu tutarak, Şam'a sorumlulardan hesap sorulması çağrısı yapmıştı.

Gelelim anlaşmaya... Anlaşma şu 8 maddeyi içeriyor:

1- Tüm Suriyelilerin, dini ve etnik kökenlerine bakılmaksızın, liyakat temelinde siyasi sürece ve tüm devlet kurumlarına katılım haklarının garanti altına alınması.

2- Kürt toplumu Suriye devletinin ayrılmaz bir parçası olarak tanınmaktadır ve Suriye hükümeti onların vatandaşlık haklarını ve tüm yasal haklarını garanti altına almaktadır.

3- Suriye'nin bütün bölgelerinde çatışmaların tamamen durdurulması.

4- Kuzeydoğu Suriye'deki tüm sivil ve askeri kurumların, sınır kapıları, havaalan-

ları, petrol ve doğalgaz sahaları dahil olmak üzere Suriye hükümetinin yönetimine entegre edilmesi.

5- Suriyeli tüm mültecilerin ülkelerine geri dönmelerinin sağlanması ve güvenliklerinin Suriye hükümeti tarafından sağlanması.

6- Suriye hükümetinin, Esad rejiminin kalıntılarına ve ülkenin güvenliğini ve birliğini tehlikeye atan her türlü tehdide karşı mücadelesini desteklemek.

7- Suriye toplumunun farklı kesimleri arasında ayrışma yaratmaya yönelik her türlü çağırısı, nefret söylemini ve girişimi reddediyoruz.

8- Yürütme kurulları bu anlaşmanın yıl sonuna kadar hayata geçirilmesi için çalışacak.

Anlaşmanın maddelerinden de anlaşılacağı üzere Colani yönetimi resmi olarak Rojava bölgesi üzerinde de söz sahibi haline gelmektedir. Karşılığında ise Kürt halkının ulusal varlığının anayasal güvence altına alınması vaad edilmektedir. Neticede on yıllar boyunca kimliksiz bir yaşama mahkum edilen bir halkın ve ulusal hareketin bunu bir başarı olarak addetmesi doğaldır. Radikal İslamcı bir rejimin buna ne derece riayet edeceğini zaman gösterecektir.

Rojava açısından 8 Aralık'ta HTŞ'nin Esad'ı devirmesinin ardından belirsiz bir süreç başlamış; Trump'ın göreve başlamasıyla birlikte ABD askerlerinin Suriye'den çekileceğine dair haberler yoğunlaşmıştı. Anlaşmanın böyle bir aşamada gelmesi ve Mazlum Abdi'nin ABD Merkez Kuvvetler (CENTCOM) Komutanı General Michael Erik Kurilla ile görüşmesinin ardından ABD ordusuna ait bir helikopterle Şam'a gitmesi, Suriye'nin geleceğinin şekillenmesinde rol oynayacak bu anlaşmanın şekillenmesinde ABD'nin de belirleyici olduğunu göstermektedir. Kürt ulusal hareketinin yeni rejime nasıl eklenileceği sorusu önemli bir düğüm noktası olsa da, geçmiş deneyimler (hemen yanıbaşındaki Irak örneğinde olduğu gibi) Ortadoğu coğrafyasında yapılan hesapların her zaman ciddi bir sapma payına sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle de emperyalist rekabetin böylesine yoğunlaştığı bir coğrafyada kalıcı bir huzuru, barışı ve halklar arasındaki eşitliği sağlamak bu kadar kolay olmayacaktır.

sosyalist

İşçi Emekçi İktidarı ve Uluslararası Sosyalizm İçin

sosyalistgundem.com

Sayı: 72, Fiyat: 10TL, 20 Şubat 2025

SEP Açıklaması:

Suriye'de Alevi Katliamına Son!

Suriye'de, 8 Aralık'tan bu yana rejimin çöküşünün ardından, HTŞ (Heyet Tahrir eş-Şam) ve bağlı cihatçı çeteler, Alevilere yönelik saldırıları giderek artırdı. Sosyal medya aylardır, öldürülen, dövülen ve hakarete uğrayan Alevilerin görüntüleri ile dolu. Unutmamak gerekir ki medyaya konulmayan infaz ve işkence vakaları yayınlananlardan çok daha fazla. Bu süreç boyunca Alevi toplumu, sistematik cinayetler, işkenceler ve insanlık dışı muamelelerle terörize edildi. Neticede bu cinayetlere karşı bir direnişin gelişmesi kaçınılmazdı. Ama ortaya çıktı ki HTŞ rejimi ortaya çıkan bu direnişi Alevilere karşı daha büyük katliamlar için bir fırsat olarak görmüştür.

Suriye İnsan Hakları Gözlemevi tarafından aktarılan verilere göre, günlerdir yüzlerce insan HTŞ'ye bağlı güçler

tarafından katledildi. Çok sayıda kişi yargısız infaz kurbanı oldu, sivillerin yaşadığı bölgeler gelişigüzel şekilde bombalandı. Bu katliamcı çetelerin asıl amacının Suriye'de Alevi bırakmamak olduğu, bunun için etnik temizlik politikalarının izlendiği, korkuya kapılan insanların canlarını kurtarmak için ülkeyi terk etmeye zorlandığı aşikardır.

Emperyalizm ve AKP'nin pazarladığı "demokratik bir Suriye" iddiasının asılsızlığı ortadadır. Tüm halkların birbirlerini boğazlamadan demokratik, eşit ve özgür bir şekilde bir arada yaşayabilmesi için sosyalizmin bayrağının yükselmesi zorunludur. Tüm emekçileri Suriye'deki Alevi katliamına karşı mücadeleye birlik olmaya ve örgütlenmeye çağırıyoruz.

1 Tüm Ücretlere Gerçek Enflasyon Oranında Zam!

2 Zenginlere Servet Vergisi Getirilsin!

3 Ev Sahibi Olmayan Kiracılara Kira Desteği Sağlansın!

4 Nitelikli Kamu Hizmetleri İçin Sosyal Bütçe!

SEP'e Bağışlarınızla Destek Olabilirsiniz

TR360006400000142281194580

Sosyalist Emekçiler Partisi

Türkiye İş Bankası

Youtube kanalımızı takip edin.

Sparküs Kültür Sanat

Spartaküs Kültür Sanat

Youtube'da!

RUS EDEBİYATI & DEVRİM

SEP

Sosyalist Emekçiler Partisi

sep.org.tr

0538 669 1917

f

t

sepmedya

septv